

מחלת הברוצלה ממשיכה להדביק מושב גילת, כרוניקה של ייאוש

ראובן זלץ

מחלת הברוצלה ממשיכה לגבות מחיר כבד, בעיקר בקרב הרפתנים בדרום הארץ, לפי נתוני משרד הבריאות, 222 אנשים נדבקו במחלה מאז החלה בשנת 2017. במושב גילת קיים חשש כבד לכל עדרי הפרות, הרפתנים במושב מיואשים ומצביעים על משרד החקלאות כאחראי על המצב ושאינו מספק פתרונות. גם בדו"ח ביקורת של מבקר המדינה משנת 2018 יש ביקורת על משרד החקלאות בנושא התפשטות הברוצלה בנגב וטיפול המשרד במחלה. יש לציין כי המחלה מדביקה גם בני אדם ונכון לעכשיו מדובר על כ-300 אנשים שנדבקו וטופלו. יצאנו לסיור בחבל ארץ חולה ופגשנו רפתנים מיואשים. תחקיר מיוחד •

הרפתנים שנותרו במושב גילת כמעט ולא מחייכים, מאז דצמבר 2017 סובל כל הנגב ממחלת הברוצלה ואלפי פרות הושמדו והמחלה ממשיכה להתפשט ולגבות, כולל הידבקותם של מאות בני אדם. הסיפורים ששמענו במושב גילת, צריכים להדליק לא רק נורה אדומה אחת והגיע הזמן שבמשרד החקלאות יקשיבו לרפתנים העומדים בפני שוקת שבורה, תרתי משמע.

סיוט מתמשך

דוד פרי, יליד 61, הוא רפתן כל חייו, פרי, יליד המושב ובעל רפת בשותפות עם הוריו. לפני 11 שנים הקים רפת גדולה עם שותף מסלם מרדכי אך השותפות התפרקה לפני כחמש שנים, לפני כשנה החליט דוד להשבית את הרובוטים ועבר למכון חליבה רגיל והציב לעצמו מטרה להגיע ל-3 מיליון ליטר מכסה. דוד "מה שגרם לי לקבל את ההחלטה הזו על ההגדלה, זה שנכנס חתן לתמונה שהחליט להמשיך את הענף והוא נתן לי את הדרייב לגדול כי רק זה יציל אותנו וזו הדרך היחידה להישרדות בענף". דוד צירף שותף ממושב שכן ושם לו למטרה למצוא שותף נוסף ולהשלים את התהליך להגעה ליעד של 3 מיליון ליטר כאשר בשלב זה לא עושים השקעות נוספות ומשתמשים במבנים הקיימים. "דוד ההבדל היחיד שאני מבטל את ענף הפיטום ומתמקד בענף החלב". אך דוד אומר לנו "כיום המצב פשוט בלתי נסבל, סיוט מתמשך שפשוט לא נותן לנו לתכנן את העתיד ובכל יום אנחנו קמים לחוסר

אנחנו חיים בחרדות יום יומיות של התקפות בכי ועצב וחשש גדול להידבק ולהדביק חברים, משפחה, ילדים. אתה מבין שהגעתי למצב שאני פוחד להרים את הנכד שלי מחשש שאני אדביק אותו, זה מצב נורמלי וסביר?

הגיע הזמן שימצאו לנו פתרונות. דוד פרי

וודאות, זה פשוט בלתי אפשרי לעבוד כך ואף אחד במשרד החקלאות לא נותן לנו תשובות מספקות". הרפת של משה דמרי היא של 3 שותפים היו 190 חולבות ו-200 עגלות מכסה של כ-2.1 מיליון לשנה ובגלל המחלה הוא מייצר רק כ-50 אחוז מהמכסה בשנת 2019 ונשארו כ-70 ראש אך בפועל אני חולב כ-50 פרות כי חלק מהפרות כבר יבשות אבל אני לא יכול למכור אותן". משה דמרי מיואש לגמרי ואינו מתבייש לומר שהחיים שלו פשוט גיהנום, להקשיב למונולוג של משה ולתהות היכן משרדי הממשלה ולאן הם נעלמו במשך למעלה משנתיים. משה "תשמע, המצב שלי בלתי אפשרי, מצד אחד אחד לא יכול להתפתח עם הרפת ומצד שני הרפת עדיין נגועה. הגענו לייאוש טוטאלי ואי אפשר להמשיך את העבודה. הגעתי להחלטות קשות מאוד גם ברמה האישית ולא אפרט כעת. מעבר למצב הכלכלי הבלתי נתפס, הרי שאנחנו חיים בחרדות יום יומיות של התקפות בכי ועצב וחשש גדול להידבק ולהדביק חברים, משפחה, ילדים. אתה מבין שהגעתי למצב שאני פוחד להרים את הנכד שלי מחשש שאני אדביק אותו, זה נראה לך מצב נורמלי וסביר לחיות ככה? אני לא יושן בלילות, המחלה אצלי ברפת ממרץ 2017 ואני מרגיש שאני ממש שוקע וטובע. השגרה מטורפת ואנשים לא מבינים מה זה אומר, כל חודש לקשור את כל הפרות לבדיקות דם, כל פרה שנולדת חייבת להיות מבודדת ולעבור בדיקת דם. אני באופן אישי עושה בדיקות דם כל 3 חודשים. שני עובדים שלי נדבקו ועוד עובד ברפת אחרת נדבק גם כן. אתה מבין את גודל הפחד והחשש ונכון לעכשיו המדינה לא נותנת לנו פתרון. נכון לעכשיו אנחנו מקבלים רק כ-80 אחוז מערך הפרה מקנט ושום דבר מעבר לזה. ועד שהרפת לא תהיה נקיה לחלוטין במשך חודשיים, בקיצור אף אחד לא רוצה להתעסק עם

פינוי וכילוי פסולת מן החי

- המתקן מפנה ומכלה את כל פגרי הבקר מרפתות החלב, מפטמות מרעה, מבתי חולים וטרינריים ומבתי המטבחים.
- החברה אחראית על פינוי וטיפול בפגרים בהתאם לתקנות השירותים הוטרינריים.
- מערכת איסוף הפגרים הארצית מאפשרת לכל היצרנים בארץ להנות מהשירות, בכך נמנע הצורך של המגדל לדאוג לפינוי הפגר.
- איסוף וכילוי הפגרים תורם הן במישור האקולוגי והן בצבירת מאגר מידע בכל הקשור למחלות בעלי חיים.

חדש! למכירה כלוב נייד לאצירת פגרים. מותאם לדרישות השירותים הוטרינריים. גודל 2.5x2 גובה 1.5

שנה טובה לכל ישראלי

טל. 04-9069500

email: info@bioecology.co.il

חשש לחיסול ענף הרפת במושב גילת

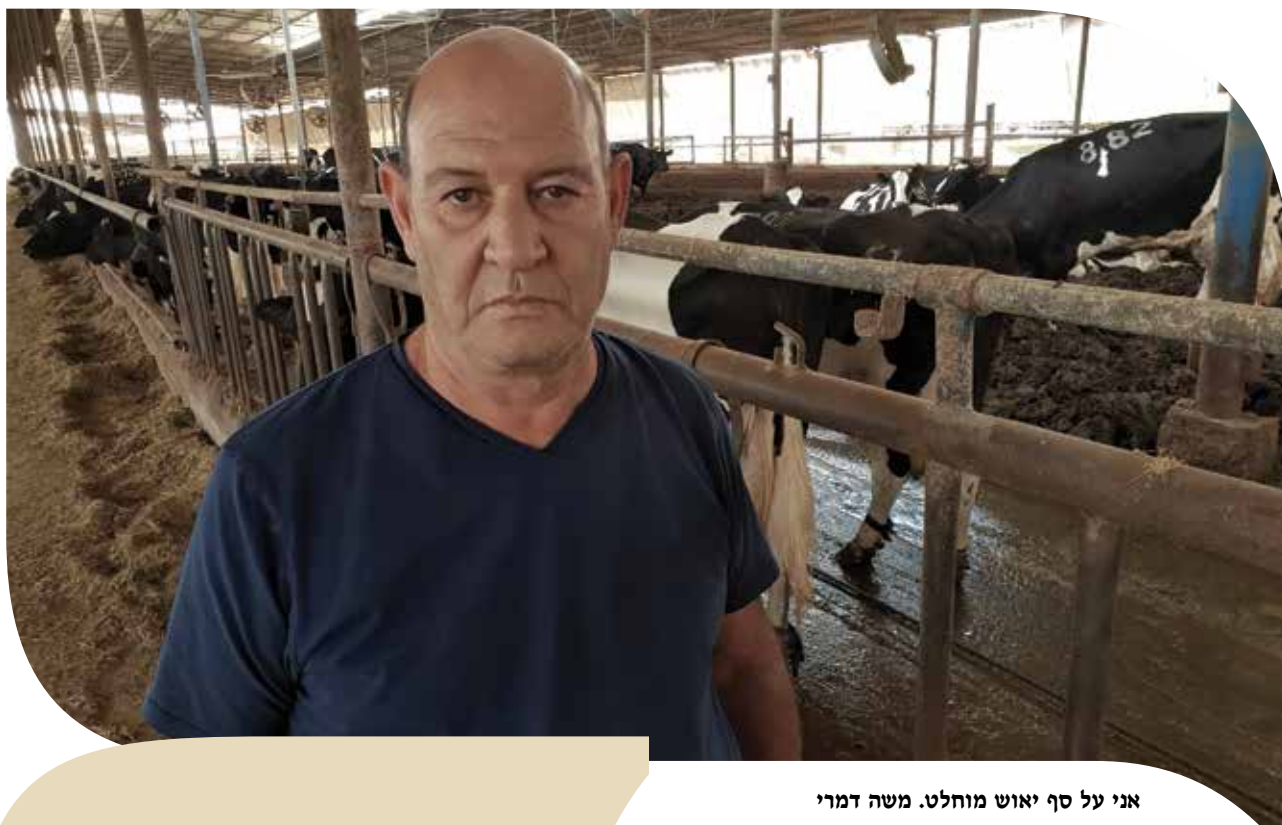

מאות פרות הומתו

מתוך דו"ח מבקר המדינה
 "ביצועה של תכנית חומש
 (מבצע) למזעור מחלת
 הברוצלוזיס בדרום שבה החל
 משרד החקלאות בשנת 2014,
 ולשם כך קיבל בשנת 2016
 תקציב מיוחד בסך 50 מיליון
 ש"ח, הופסק בנובמבר 2017
 בטרם תגשים התוכנית את
 יעדיה, עקב סכסוך עבודה
 במשרד החקלאות..."

הפרות האלה, האמת, אנחנו הגענו לייאוש, אין לך חשק לקום
 בבוקר ולעבוד". מונולוג קשה של רפתן שהמציאות שבה הוא
 חי פשוט בלתי נסבלת.

מאז פרוץ המחלה, 2000 פרות הומתו
 בדצמבר 17 התגלה נפל שנמצא חיובי בבדיקה שערכו
 ברפת משפחת ישי ובניו, ומאז הומתו כ-600 חולבות
 ועגלות שזה כ-50 אחוז מהעדר. בהערכה ניתן לומר כי
 הומתו בנגב מאז פרוץ המחלה כ-2000 ראש, כולל קיבוצים
 באזור, נזק של כ-20 מיליון שקל עלות ישירה ועוד כ-10

אני על סף יאוש מוחלט. משה דמרי

מתוך דו"ח ביקורת מבקר המדינה
 "על משרד החקלאות האמון
 על המניעה, המזעור וההדברה
 של מחלות בעלי-חיים,
 ובייחוד מחלות המשותפות
 לבעלי חיים ולאדם, לפעול כדי
 לתקן את הליקויים שהועלו
 בדוח זה ולהפיק לקחים
 מממצאיו כדי לשפר את דרך
 פעולתו בתחום חשוב זה,
 המשפיע על בריאות הציבור
 ועל ענפי חקלאות המתבססים
 על גידול בעלי חיים..."

מיליון שקל אובדן הכנסה עקיפה. יוני דמרי, מושבניק מגילת מספר "כל הרפתות במושב היו נגועות, המצב כרגע זה 3 רפתות נקיות 2 בהתפרצות מחדש ואחת לא סיימה תהליך. הבעיה העיקרית היתה שמועצת החלב, ההתאחדות ומשרד החקלאות לא נתנו פתרונות לבעיות שנוצרו. חוסר היכולת לשווק חלב ואנחנו כבר שנתיים במירוץ לאשר תקנה להליך בירוקרטי שיאפשר לנו קצת כסף וכיסוי חובות. תשמע, אנחנו צריכים מזומנים אבל אין כמעט הכנסות ואף אחד לא מוצא פתרון". דמרי ממשיך ואומר "הבעיה שלנו כרגע זה שהמושב נגוע והמדינה מסרבת לעזור לנו בחיסול המחלה. יש משק שהוא פצצה מתקתקת וחייבים להקטין את הסיכונים להדבקה. ניסינו להפעיל את כל העולם בעניין גם למשה דמרי היה שווה לחסל את הרפת אבל נכון לעכשיו שום דבר לא קורה ומשרד החקלאות מסרב לאפשר את חיסול הרפת ומציב תנאים בלתי אפשריים".

השאלות שנותרו פתוחות

- א. מדוע לאחר למעלה משנתיים מפרוץ המחלה עדיין אין חיסונים בישראל?
- ב. מדוע משרד החקלאות לא מחסל את הרפת הנגועה ומוצא פתרון כלכלי להפסד הניכר של הרפתנים בעקבות כך?
- ג. מדוע עדיין מנפק משרד החקלאות אישורי למרעה לעדרי הצאן של הבדואים למרות המחלה המועברת דרכם?

משרד החקלאות בתגובה "החיסון הוזמן"

בתשובה לפנייתנו מוסרת דוברת משרד החקלאות כי בשלוש השנים האחרונות חלה ירידה משמעותית בשיעור העדרים הנגועים בברוצלה ובמספר מקרי התחלואה בבני אדם. עוד ממשיכה דוברת המשרד ואומרת "בעוד שבשנת 2016, מעל ל-25% מהעדרים בנגב היו נגועים בברוצלה, בשנים האחרונות שיעור העדרים הנגועים ירד לכ-7% בלבד. מתחילת השנה ועד כה נדגמו למעלה מ-1,800 עדרי צאן בישראל, מתוכם כ-3.5% נמצאו נגועים במחלה בלבד. לעומת זאת, במהלך כל שנת 2018 נדגמו כ-2,400 עדרים מכל רחבי הארץ בלבד, מתוכם כ-4.2% נמצאו כנגועים במחלה". השירותים הווטרינריים במשרד החקלאות ממשיכים לפעול ופועלים לילות כימים בנושא והשלימו כמות גבוהה ככל האפשר של בדיקות". באשר למצב במושב גילת והחזרת החיסון נמסר ממשרד החקלאות "החיסון לברוצלוזיס הופסק ב-2014 בגלל ידע מדעי שהיה בשעתו לפיו החיסון לא יעיל נגד חיידק הברוצלה שמקורו בצאן. לאור מחקר וידע חדשים ועדכניים שהצטברו בשנים האחרונות, הוחלט על החזרת החיסון בבקר בסוף אפריל האחרון. הוזמנו תרכיבים מיצרנים מאושרים הנמצאים כעת ביצור. במושב גילת נותרו שתי רפתות בתהליך ביעור החיידק. רפת שלישית נמצאת בסיום תהליך הביעור, ולפני ימים אחדים נמצאו כל הפרות בה שליליות".

מצב התחלואה בבני אדם – עפ"י נתוני משרד הבריאות

בנתונים של משרד הבריאות אודות מקרי התחלואה בקרב בני אדם חל שיפור, עד חודש אוגוסט, דווח על כ-150 מקרי תחלואה בבני אדם בלבד, בעוד שבתקופה המקבילה בשנת 2018, דווח על כ-230 מקרי תחלואה. אך במשרד החקלאות מודעים כי המצב רחוק מלהשביע רצון "המלאכה טרם נסתיימה, שיעור הנגיעות בנגב ממשיך להיות גבוה, ובשנתיים האחרונות כ-66% ממקרי התחלואה בבני אדם אירעו בנגב".

איך החל הכל, אני רוצה לשמוע את האמת שלכם?

יוני "זה פשוט מאוד, במרחק 500 מטר דרומית מקו הישוב יש מרעה בדואי באישור משרד החקלאות ולדעתנו ולדעת המומחים בארץ משם מתחילה הצרה. ההדבקה של המחלה היא באמצעות שיליות והפרשות של בעל חי נגוע וכל נגיעה בזה גורמת להדבקה מיידית. פנינו מספר פעמים למשרד החקלאות, גם אנחנו וגם גורמים שונים, כולל ההתאחדות, בבקשה למנוע את המרעה סמוך למושב אך לצערי נענינו בשלילה המתח, הלחץ, חוסר הבטחון, ממשלה שפשוט לא רואה חקלאים והכי כואב שמשרד החקלאות לא רואה אותנו, אנחנו יכולים לצעוק מכאן ועד עזה אבל כלום לא קורה".

בזמנו הועבר כסף לטיפול בבעיה ממשרד האוצר למשרד החקלאות?

"תשמע, אולי לא נעים להגיד אבל המדינה אחראית באופן ישיר על התפרצות המחלה ומניעתה. בזמנו לפני 3 שנים הועבר תקציב של 50 מיליון שקלים ממשרד האוצר, למשרד

החקלאות, שתפקידו היה לבער את המחלה בישראל. אך לדעתי בגלל מאבקי כוח הדבר לא יצא אל הפועל ולבסוף הכסף הוחזר למשרד האוצר וכעת טוענים במשרד החקלאות כי קיים מחסור בכוח אדם".

ואיפה עומד הסיפור עם החיסונים?

"אתה רואה חיסונים, אין בכלל חיסונים ולא מיגור וביעור הכבשים הנגועים. כרגע יש הסכמה על נתינת חיסונים אבל משום מה החומר לא קיים בארץ ולא ברור מתי זה יקרה. זאת פשוט שערורייה". דוד "הבאנו הצעה יחד עם ההתאחדות מסמך הבנה שבמושגים של עלות תועלת שווה לנו למכור את הפרות של משה לשחיטה ואנחנו נקבל כ-4000 שקל לפרה ונגרד את פער המימון אבל היינו חייבים לקבל את ההסכמה וליווי של הלשכה הווטרינרית ועד היום לא קבלנו אישור ואיך אפשר לקיים את המהלך הזה, נתקלנו בקיר אטום. ועדיין בכלל לא הזכרנו אפילו כמה שנים לוקח לגדל ולטפח עגל פרות כלכלי, על זה אף אחד לא מדבר איתנו. בכל מקרה הפסדנו עשר שנות טיפוח לפחות אבל לפחות שיבואו לקראתנו. מה שלי מציק זה שלא הצלחנו להגיע להגנה מספקת והפוליסה שתצפה בהתאם את הרפתנים שנפגעים".

הרפתנים שנותרו במושב גילת, נאבקים לא רק על פרנסתם, אלא גם על בריאותם ובריאות בני משפחותיהם. המחלה שהיכתה גם בקיבוצי הסביבה לא נעלמת, נהפוך הוא והמדינה האחראית לטיפול בבעיה, פשוט לא מספקת פתרונות פרקטיים. יש לציין כי קיים כל העת זליגה של המחלה למרכז שכבר התגלתה פה ושם ברפתות צפונית לנגב. במסמך שגובש על ידי הרפתנים והתאחדות מגדלי הבקר הציעו הרפתנים פתרונות מעשיים אך הם לא זכו לתשובה ממשרד החקלאות. כעת השאלה היא האם נצטרך לחכות שהמחלה תתפשט גם במרכז הארץ ואז מישור יתעורר או שהגיע הזמן שמשרד החקלאות ינפק פתרונות לרפתנים הסובלים כבר למעלה משנתיים על לא עוול בכפם. ▲